

ไวรัสตับอักเสบบี

ไวรัสตับอักเสบบี เป็นปัญหาอย่างมาก ในปัจจุบันมีผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี มากกว่า 350 ล้านคนทั่วโลก

ในประเทศไทยคาดว่า มีการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี เรื้อรัง ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของโรคตับแข็ง และมะเร็งตับ

อาการ

ผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี อาการโดยทั่วไป คือ มีไข้ คลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร ตาเหลือง ที่เรียกว่า ดีซ่าน อุจจาระสีคล้ำ อ่อนเพลีย อาการดังกล่าวจะมีอยู่ประมาณ 2 – 3 สัปดาห์ และจะค่อยๆทุเลาลง จนหายสนิทในเวลา 2 – 3 เดือน

การตรวจหาเชื้อ

ท่านควรได้รับการตรวจเลือดเพื่อหาว่ามีการติดเชื้อหรือไม่ โดย

1. การตรวจการทำงานของตับ โดยการตรวจหาระดับเอนไซม์ในเซลล์ตับ ที่เรียกว่า เอสจีโอที (SGOT หรือ AST) และ เอสจีพีที (SGPT หรือ ALT) ค่าปกติของทั้งสองค่านี้ จะน้อยกว่า 40 IU/L หากค่าที่ตรวจพบสูงกว่าค่าปกติ 1.5 – 2 เท่า หรือมากกว่า แสดงว่าตับกำลังอักเสบ

2. การตรวจเชื้อไวรัส การตรวจแอนติเจนผิวของไวรัสตับอักเสบบี (HbsAg) จะบ่งชี้ว่า ท่านมีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี อยู่หรือไม่ หากไม่มีเชื้ออาจตรวจหาภูมิต่อไวรัส บี ที่เรียกว่า anti HBs สำหรับผู้ป่วยที่มีไวรัส บี อาจตรวจหาอีแอนติเจนของไวรัสตับอักเสบบี (HbeAg) ถ้าผลเป็นบวกแสดงว่าเชื้อไวรัสกำลังแบ่งตัวปริมาณมาก และเป็นช่วงที่ควรได้รับการดูแลจากแพทย์

3. การตรวจดูลักษณะโครงสร้างของตับ เช่น การตรวจด้วยคลื่นเสียง (อัลตราซาวด์) ในกรณีที่แพทย์สงสัยว่ามีตับแข็ง หรือมะเร็งตับร่วมด้วย

4. การตรวจชิ้นเนื้อตับ แพทย์อาจจะขอทำการเจาะตับ เพื่อนำชิ้นเนื้อตับมาตรวจ โดยการดูดชิ้นเนื้อปริมาณน้อยมาก แพทย์จะฉีดยาชาและใช้เข็มเล็กๆ ดูดออกมาโดยไม่ต้องผ่าตัด ซึ่งจะทำให้แพทย์สามารถวินิจฉัยความรุนแรงของโรคได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

การปฏิบัติตัว

การปฏิบัติตัวเมื่อเป็นไวรัสตับอักเสบบี

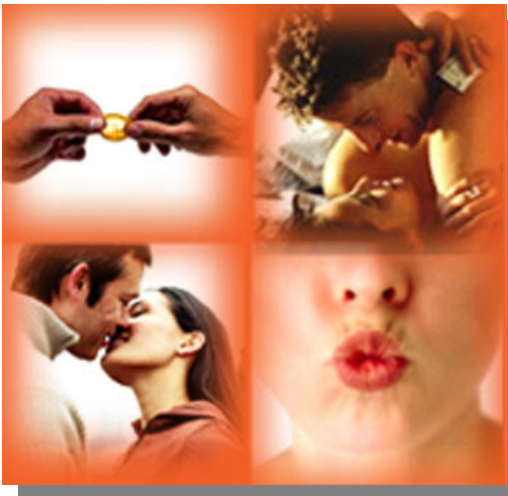
- ⚠ หลีกเลี่ยงการออกกำลังกายอย่างหักโหม
- ⚠ งดการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
- ⚠ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และพักผ่อนอย่างเพียงพอ
- ⚠ ทำจิตใจให้สบาย พยายามลดความเครียด หรือวิตกกังวล

การติดต่อ

เชื้อไวรัสตับอักเสบบี มีอยู่ในเลือด น้ำเหลืองและส่วนที่เป็นของเหลวของร่างกาย ติดต่อกันโดย

1. การฉีดยา ถ้าเข็มและกระบอกฉีดยาฆ่าเชื้อไม่สะอาด
2. การให้เลือดหรือส่วนประกอบของเลือดที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี อยู่
3. การทำฟัน ทำการผ่าตัด ถ้าเครื่องมือไม่สะอาด
4. มีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่เป็นพาหะ
5. ทางบาดแผล เช่น ถูกเข็มแทง การเจาะหู การฝังเข็ม การสัก ฯลฯ
6. การใช้ของร่วมกัน เช่น มีดโกนหนวด
7. การติดต่อจากแม่ไปสู่ลูก หากแม่เป็นพาหะของโรค การติดเชื้อเกิดขึ้นได้โดยการสัมผัสกับเลือดขณะคลอด และในระยะหลังคลอดขณะเลี้ยงดู โดยติดเชื้อจากน้ำนม หรือจากการสัมผัสอย่างใกล้ชิดกับแม่

การป้องกัน

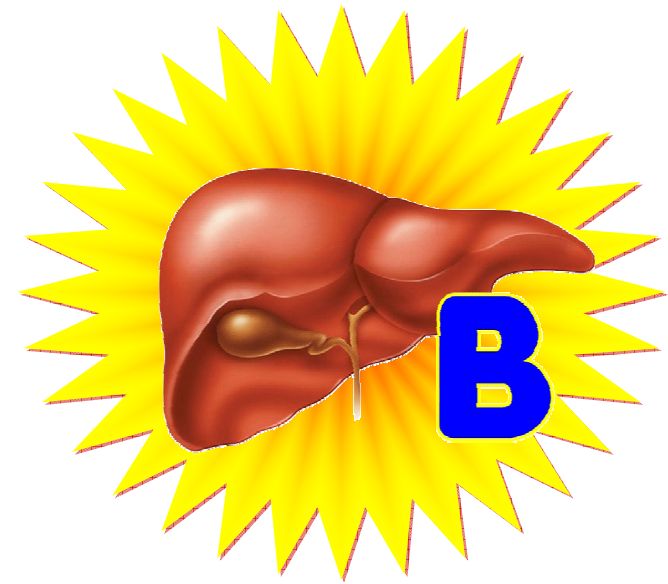
การป้องกันจะอย่างไร

- ❗ ควรฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อ และการป่วยด้วยโรคตับอักเสบบี
- ❗ ไม่ใช่ของส่วนตัวร่วมกัน
- ❗ มีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย
- ❗ บุคลากรทางการแพทย์ต้องฆ่าเชื้อเครื่องมือให้สะอาดก่อนใช้รักษาผู้ป่วย

เด็กแรกเกิดควรได้รับวัคซีนมากที่สุด เพราะติดเชื้อง่าย ทั้งจากแม่และสมาชิกในครอบครัวที่เป็นพาหะ และจากผู้อื่น เด็กที่ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ตั้งแต่อายุน้อยจะมีโอกาสเป็นโรคตับแข็ง และมะเร็งตับในอนาคตมากกว่าติดเชื้อตอนเป็นผู้ใหญ่

ไวรัสตับอักเสบบี Hepatitis B

จัดทำโดย

หน่วยสุขศึกษา

กองการพยาบาล โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช พอ.

เนื้อหาโดย : กองอายุรกรรม